KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 16.12.2010
KOM(2010) 775 wersja ostateczna

2010/0373 (COD)

.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające wymogi techniczne dla poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

SEK(2010) 1583 wersja ostateczna
SEK(2010) 1584 wersja ostateczna
SEK(2010) 1585 wersja ostateczna

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Podstawa i cele wniosku

Niniejszy wniosek należy rozpatrywać w kontekście budowy wewnętrznego rynku usług płatniczych w euro (ang. *Single Euro Payment Area*, SEPA), tj. rynku, na którym panuje skuteczna konkurencja i obowiązują takie same zasady w stosunku do płatności transgranicznych i krajowych, co prowadzi do znacznych oszczędności oraz innych korzyści dla europejskiej gospodarki. SEPA będzie oferować europejskim obywatelom i przedsiębiorstwom konkurencyjne cenowo, przyjazne dla użytkowników oraz niezawodne usługi płatnicze w euro, stanowiąc jednocześnie platformę rozwoju innowacji w dziedzinie płatności.

SEPA był pierwotnie pomyślany jako projekt, którego realizacja będzie napędzana głównie przez mechanizmy rynkowe, aczkolwiek towarzyszyło mu silne poparcie Komisji Europejskiej i Europejskiego Banku Centralnego (EBC). Ogólnounijne schematy polecenia przelewu i polecenia zapłaty zostały opracowane i wdrożone przez Europejską Radę ds. Płatności – organ koordynujący i decyzyjny ustanowiony przez europejski sektor bankowy na potrzeby stworzenia SEPA. Jednakże z uwagi na powolne tempo przechodzenia na nowe instrumenty płatnicze, wśród wszystkich grup zainteresowanych stron umacnia się przekonanie, że w celu pomyślnego zakończenia realizacji projektu konieczne może być wyznaczenie wiążącego prawnie terminu końcowego.

Pełna integracja rynków płatności zostanie osiągnięta dopiero wówczas, gdy ogólnounijne instrumenty płatnicze w pełni zastąpią stosowane dotychczas instrumenty krajowe. Aby osiągnąć ten cel, niniejsze rozporządzenie ustanawia końcowe terminy migracji w odniesieniu do poleceń przelewu w euro i poleceń zapłaty w euro.

Kontekst ogólny

Dnia 28 stycznia 2008 r. uruchomiono system polecenia przelewu SEPA. Niecałe 2 lata później, w dniu 2 listopada 2009 r., uruchomienie systemu polecenia zapłaty SEPA stanowiło kolejny kamień milowy na drodze do stworzenia jednolitego obszaru płatności w euro dzięki systemom funkcjonującym na obszarze całej Unii.

Bezpieczne i wydajne systemy płatności mają kluczowe znaczenie dla prowadzenia transakcji gospodarczych i właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Transgraniczne płatności gotówkowe ułatwia od 2002 r. wspólna waluta – euro. Ogólnounijnym elektronicznym instrumentom płatniczym daleko jednak do zastąpienia instrumentów krajowych, z wielu różnych przyczyn. Brak pewności na rynku, ogólnie trudny klimat gospodarczy, ujemne następstwa dla pionierów rynkowych w sektorze sieciowym, postrzegany brak pewności prawa co do właściwego długoterminowego modelu biznesowego dla transakcji polecenia zapłaty SEPA, który odpowiadałby w pełni unijnym przepisom prawa konkurencji, oraz podwójne koszty związane z utrzymywaniem dwóch systemów płatności (SEPA i dotychczasowego systemu) sprawiły, że liczne podmioty działające na rynku, w szczególności po stronie podaży, opowiadają się za przepisami unijnymi, w których ustalona zostałaby końcowa data przejścia na SEPA. Konieczność ustalenia końcowej daty migracji oraz związane z tym korzyści podkreślono również w dwóch rezolucjach Parlamentu

Europejskiego[1], a także w konkluzjach Rady ECOFIN[2], która zwróciła się do Komisji, by ta w ścisłej współpracy z EBC dokonała dokładnej oceny sytuacji. Zgodnie z art. 127 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jednym z podstawowych zadań EBC (ściślej: Europejskiego Systemu Banków Centralnych) jest wspieranie należytego funkcjonowania systemów płatności. W tym kontekście EBC odegrał istotną rolę, udzielając podmiotom rynkowym wskazówek w zakresie przygotowania SEPA.

Dwa lata po uruchomieniu systemu polecenia przelewu SEPA, liczba tych poleceń przelewu przetwarzanych przez mechanizmy rozliczeniowo-rozrachunkowe zlokalizowane w strefie euro nie osiągnęła jeszcze progu 10 % wszystkich transakcji. Liniowa ekstrapolacja obecnego współczynnika migracji na system polecenia przelewu SEPA (9,3 % w sierpniu 2010 r.) wskazuje, że zakończenie przejścia na SEPA nastąpiłoby za około 30 lat. Nawet w przypadku bardziej optymistycznego scenariusza wydaje się bardzo mało prawdopodobne, by bez dodatkowych działań legislacyjnych przejście na SEPA dokonało się wcześniej niż za 15–20 lat. Ta słaba dynamika prowadzi do wyraźnego opóźnienia migracji i może w dużym stopniu ograniczyć potencjalne bezpośrednie i pośrednie korzyści dla europejskiej gospodarki płynące z wprowadzenia SEPA[3]. Przejście na SEPA będzie wprawdzie wymagać od użytkowników, w tym obywateli oraz małych i średnich przedsiębiorstw, stosowania jednolitego dla całej Unii modelu numeracji rachunków bankowych opartego na IBAN i BIC, jednakże migracja będzie ułatwiana przez branżę dzięki specjalnym kampaniom informacyjnym, umieszczaniu IBAN i BIC na wyciągach z rachunku i kartach płatniczych, jak również przez możliwości automatycznej konwersji.

Obowiązujące przepisy w dziedzinie, której dotyczy wniosek

Niniejsza inicjatywa uzupełni istniejące ramy prawne w zakresie usług płatniczych w obrębie UE.

Z dniem 1 listopada 2009 r. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 924/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie płatności transgranicznych we Wspólnocie zastąpiło rozporządzenie (WE) nr 2560/2001[4]. Dzięki temu rozporządzeniu doszło do obniżki opłat za transgraniczne transakcje płatnicze w euro (nieprzekraczające kwoty 50 000 EUR) do poziomu opłat za transakcje krajowe, a europejski sektor systemów płatności został zachęcony do stworzenia obejmującej całą UE infrastruktury płatniczej, która stanowi warunek powstania jednolitego obszaru płatności w euro.

Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego (tzw. „dyrektywa o usługach płatniczych")[5] ma na celu ustanowienie, z korzyścią dla konsumentów i przedsiębiorstw w całej Unii, zestandaryzowanych warunków i praw dotyczących usług płatniczych oferowanych na rynku, jak również stanowi jednolitą podstawę prawną dla SEPA.

---

1 http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0057+0+DOC+XML+V0//PL

2 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/111670.pdf

3 Potencjalne bezpośrednie i pośrednie korzyści płynące z wprowadzenia SEPA przekraczają 300 mld EUR w okresie sześciu lat, przy założeniu że przejście na instrumenty SEPA dokonywane jest szybko i powszechnie. Zob. *SEPA: potential benefits at stake*, CapGemini, 2007, http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-capgemini_study-final_report_en.pdf

4 Dz.U. L 266 z 9.10.2009, s. 11.

5 http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:319:0001:01:PL:HTML

Spójność z pozostałymi obszarami polityki i celami Unii

Cele wniosku są spójne z obszarami polityki i celami Unii. Po pierwsze, usprawnione zostanie funkcjonowanie wewnętrznego rynku usług płatniczych. Po drugie, wspierane będzie osiągnięcie politycznych celów Unii w innych obszarach, w szczególności w zakresie ochrony konsumentów (poprzez sprzyjanie bezpiecznym, ogólnounijnym systemom płatności) oraz konkurencji (poprzez stworzenie jednolitych wymogów, praw i możliwości dla wszystkich podmiotów rynkowych oraz ułatwienie transgranicznego oferowania usług płatniczych, a tym samym zwiększenie konkurencji). W towarzyszącej niniejszemu wnioskowi ocenie skutków stwierdzono, że jedynie szybkie i powszechne przejście na ogólnounijne systemy poleceń przelewu i poleceń zapłaty przyniesie pełne korzyści wynikające ze zintegrowanego rynku płatności. Mechanizmy rynkowe i starania w ramach samoregulacji okazały się zbyt słabym motorem wspólnej migracji do SEPA. Dzięki uproszczeniu transakcji gospodarczych w Unii, ogólnounijne polecenia przelewu i polecenia zapłaty stanowią również wkład w osiągnięcie ogólnych celów strategii Europa 2020[6].

2. KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENA SKUTKÓW

Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Metody konsultacji, główne sektory objęte konsultacjami i ogólny profil respondentów

Między czerwcem a sierpniem 2009 r. Dyrekcja Generalna ds. Rynku Wewnętrznego i Usług przeprowadziła konsultacje publiczne na temat tego, czy i w jaki sposób należy określić terminy przejścia z istniejących krajowych systemów poleceń przelewu i poleceń zapłaty na nowe instrumenty płatnicze SEPA. Wyniki tych konsultacji opublikowano we wrześniu 2009 r. Streszczenie wyników konsultacji opublikowano na stronie internetowej DG MARKT[7].

Szereg konsultacji na temat SEPA przeprowadzono również w rocznych odstępach za pośrednictwem Europejskiego Panelu Testów Biznesowych. Ostatnia konsultacja miała miejsce w drugim półroczu 2009 r. i wzięło w niej udział ponad 400 przedsiębiorstw, z czego 85 % stanowiły MŚP, a 15 % duże korporacje. Konsultacja przeprowadzona w 2009 r. obejmowała pytania dotyczące stopniowego wycofania dotychczas stosowanych instrumentów płatniczych oraz określenia końcowego terminu przejścia na SEPA.

Również z przedstawicielami sektora bankowego prowadzono przez pewien czas rozmowy na temat modelu biznesowego dla transakcji polecenia zapłaty SEPA. Rozmowy koncentrowały się na kwestii wielostronnej opłaty *interchange*[8] i doprowadziły do przyjęcia przepisów przejściowych dotyczących tej opłaty w rozporządzeniu (WE) nr 924/2009. Wymianę opinii kontynuowano, ponieważ banki nie określiły długoterminowego modelu biznesowego dla transakcji polecenia zapłaty SEPA. Aby zapewnić bankom użyteczne wskazówki w tym względzie, w marcu 2009 r. Komisja i EBC wydały wspólne oświadczenie, a w listopadzie

---

6 W kontekście strategii Europa 2020 niniejszy wniosek został wskazany jako jedna z głównych inicjatyw „agendy cyfrowej" przyjętej przez Komisję w maju 2010 r. (http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/documents/digital-agenda-communication-en.pdf)

7 http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/feedback_migration-2009_09_29_en.pdf

8 Wielostronna opłata *interchange* jest to kwota uiszczana przez dostawcę usług płatniczych odbiorcy na rzecz dostawcy usług płatniczych płatnika jako wynagrodzenie za każdą transakcję polecenia zapłaty.

2009 r. Komisja opublikowała dokument roboczy przygotowany przez jej służby[9]. Konsultacja społeczna na temat tego dokumentu zakończyła się w grudniu 2009 r. W grudniu 2009 r. i styczniu 2010 r. służby Komisji rozesłały ponadto do wybranych banków kwestionariusz. Koncentrował się on na szczególnej kwestii podwójnych kosztów ponoszonych przez poszczególnych dostawców usług płatniczych z związku z utrzymywaniem systemów i procesów płatności (platform płatniczych) zarówno na potrzeby dotychczasowych płatności krajowych, jak i nowych, ogólnounijnych płatności SEPA. W tym celu wybrano dziewiętnaście spośród największych europejskich banków lub grup bankowych, w której to grupie znalazły się banki komercyjne, oszczędnościowe i spółdzielcze z dziewięciu krajów. Podobny kwestionariusz rozesłano do podmiotów zajmujących się przetwarzaniem płatności oraz do użytkowników usług płatniczych (głównie przedsiębiorstw), ale liczba otrzymanych odpowiedzi nie pozwoliła na dokonanie rzetelnej analizy.

W latach 2008–2010 prowadzono dyskusje i wymianę opinii z państwami członkowskimi, instytucjami finansowymi, organizacjami konsumentów oraz innymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, w szczególności na forum istniejących komitetów konsultacyjnych ds. płatności detalicznych: Grupy Ekspertów ds. Rynku Systemów Płatniczych (PSMEG), Komitetu ds. Płatności (PC) oraz unijnego forum krajowych komitetów koordynacyjnych ds. SEPA.

Przeprowadzone rozmowy, otrzymane odpowiedzi oraz przekazane przez zainteresowane strony pisemne stanowiska posłużyły za podstawę analizy przedstawionej w dwóch dokumentach Komisji: ocenie skutków towarzyszącej niniejszemu wnioskowi oraz dokumencie roboczym udostępnionym w dniach 7–23 czerwca 2010 r. na stronie internetowej Komisji celem zgłaszania uwag. W dokumencie tym uwzględniono szereg kwestii, które musiałyby zostać wyjaśnione w przypadku ustanowienia wiążących terminów w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty.

Streszczenie odpowiedzi oraz sposób ich uwzględnienia

Określenie terminów pełnego przejścia na SEPA w wiążących przepisach UE spotkało się z szerokim poparciem wszystkich zainteresowanych stron: jedynie ustawodawstwo na szczeblu unijnym może zapewnić impuls niezbędny do powszechnego posługiwania się ogólnounijnymi poleceniami przelewu i poleceniami zapłaty. Opowiadano się za tym, by instrumenty SEPA nie tylko uzupełniały istniejące instrumenty płatnicze, ale by je zastąpiły.

Podczas gdy większość zainteresowanych popiera ustalenie dwóch odrębnych terminów migracji w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty, niektórzy z nich opowiadają się za jednym terminem dla obu usług płatniczych. Ponadto dostawcy usług płatniczych, ale także niektórzy użytkownicy, gorąco popierali wydłużenie terminów migracji, zwłaszcza w przypadku poleceń zapłaty.

W świetle odpowiedzi otrzymanych w trakcie konsultacji oraz innych oświadczeń przedstawicieli sektora Komisja zorganizowała w dniu 17 listopada końcowe wysłuchanie publiczne, które było poświęcone dwóm istotnym kwestiom: po pierwsze, czy rozporządzenie powinno bezpośrednio wprowadzać schematy płatnicze w postaci opracowanej przez branżę płatności zamiast posłużenia się podejściem opartym na wiążących wymogach technicznych,

[9] Dalsze informacje i pełne teksty tych dokumentów dostępne są na stronie: http://ec.europa.eu/competition/sectors/financial_services/banking.html.

oraz po drugie, czy dla jasności należałoby uwzględnić konkretne przepisy dotyczące właściwego długoterminowego modelu biznesowego dla poleceń zapłaty.

W wyniku tych intensywnych konsultacji stwierdzono, że dla zdefiniowania ogólnounijnych instrumentów płatniczych najwłaściwsze będzie podejście mieszane, obejmujące ustanowienie wspólnych standardów oraz ogólnych wymogów technicznych. Wymogi techniczne powinny mieć zastosowanie do całego łańcucha usługi transakcji płatniczej, od użytkownika usługi płatniczej do użytkownika usługi płatniczej, z uwzględnieniem ich właściwych dostawców usług płatniczych. Zagwarantuje to osiągnięcie pełni korzyści, które oferuje SEPA, po stronie popytu (użytkowników usług płatniczych). Oferujący usługi (strona podaży) opowiedzieli się za stosowaniem istniejących schematów SEPA opracowanych przez europejski sektor bankowy.

Znaczna liczba zainteresowanych z zadowoleniem przyjęła propozycję, by państwa członkowskie mogły wyłączyć z zakresu obowiązywania przepisów określone krajowe produkty płatnicze, które spełniają pewne warunki (np. transakcja o charakterze krajowym, udział w rynku poniżej określonego progu), przez określony okres, po upływie którego wszystkie dotychczasowe instrumenty musiałyby zostać wycofane. Inne zainteresowane strony preferują stałe wyłączenie z zakresu obowiązywania przepisów, tak by możliwe było dalsze stosowanie tych produktów. Opinie przesłane w ramach konsultacji potwierdziły również powszechną potrzebę potwierdzenia zasadności długoterminowego modelu biznesowego dla transakcji polecenia zapłaty w kontekście jego zgodności z unijnymi regułami konkurencji.

Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy specjalistycznej

Kompleksową analizę kosztów i korzyści płynących z przejścia na SEPA zlecono Cap Gemini Consulting; jej wyniki opublikowano w styczniu 2008 r.

Ponadto w sierpniu 2008 r. Komisja opublikowała wyniki badania zleconego Van Dijk Consultants w celu przygotowania monitoringu skutków SEPA dla konsumentów.

Ocena skutków

Komisja przeprowadziła ocenę skutków wymienioną w programie prac. Ocena ta została przeprowadzona w ścisłej współpracy z EBC.

W ocenie skutków omówiono kwestię powolnego tempa migracji do systemów polecenia przelewu SEPA i polecenia zapłaty SEPA, będącego wynikiem współistnienia dotychczasowych instrumentów krajowych oraz płatności SEPA. W dokumencie wskazano zasadniczą przyczynę słabego postępu procesu migracji, mianowicie niepewność co do zakończenia budowy SEPA, w powiązaniu z towarzyszącymi problemami, takimi jak: brak zachęt do rozwijania produktów SEPA w pełni odpowiadających potrzebom użytkowników, niechęć do niezbędnych inwestycji ze względu na niedogodności wiążące się ze statusem pioniera na rynku, a także rozdrobnienie po stronie popytu, charakteryzującej się również niskim poziomem wiedzy o SEPA. W dokumencie wymieniono również skutki powolnego tempa migracji. Na poziomie „mikro” konieczne jest utrzymywanie przez podmioty rynkowe wielu platform płatniczych, zarówno po stronie podaży, jak i popytu, co prowadzi do podwojenia kosztów operacyjnych związanych z eksploatacją tych systemów i negatywnej rentowności inwestycji w SEPA. Na poziomie „makro” dalsze rozdrobnienie rynku UE wzdłuż granic krajowych prowadzi do rezygnacji z korzyści skali, ograniczenia konkurencji oraz wyhamowania innowacji.

W ocenie skutków uwzględniono trzy scenariusze: brak interwencji, dodatkowe zachęty do przejścia na SEPA bez określenia terminu końcowego oraz skutki wyznaczenia ostatecznego terminu migracji. W ocenie skutków stwierdzono, że najlepszym rozwiązaniem dla rynków płatności w Unii, europejskiej gospodarki oraz zainteresowanych stron byłoby ustanowienie ostatecznego terminu migracji w drodze rozporządzenia.

Następnie w ocenie skutków rozważono najlepsze sposoby wdrożenia terminu końcowego na poziomie technicznym, omawiając polityczne warianty wdrożenia tego terminu w poszczególnych obszarach.

Punkt odniesienia dla przyjęcia ogólnounijnych poleceń przelewu i poleceń zapłaty. Zalecany wariant to ustanowienie terminu końcowego na podstawie ogólnych wymogów technicznych, tj. wymogów, które muszą spełniać ogólnounijne polecenia przelewu i polecenia zapłaty. Wymogi techniczne będą obejmować istniejące normy europejskie i międzynarodowe.

Zakres transakcji. Zaleca się podejście, zgodnie z którym wymogi techniczne zdefiniowane w powiązaniu z terminem końcowym miałyby zastosowanie w odniesieniu do całego zakresu transakcji płatniczej, tj. nie tylko w zakresie stosunku między dostawcami usług płatniczych, ale również w zakresie stosunku między klientem a dostawcą usług płatniczych oraz między dostawcą usług płatniczych a klientem. Szacuje się, że osiągnięcie 84 mld EUR oszczędności kosztów operacyjnych po stronie popytu zależy całkowicie od tego, na ile integracja rynku płatności rozciągnie się poza obszar międzybankowy.

Specyfikacja produktu. Zaleca się, by termin końcowy miał również zastosowanie w odniesieniu do produktów niszowych, tj. poleceń przelewu i poleceń zapłaty w nieznacznej kwocie i o specjalnych funkcjach. Aby jednak umożliwić dokonanie niezbędnych dostosowań w systemach polecenia przelewu SEPA i polecenia zapłaty SEPA, przewidziany będzie okres przejściowy wynoszący od 3 do 5 lat.

Objęte zakresem państwa członkowskie. Zaleca się wariant obejmujący wspólny termin końcowy dla państw strefy euro oraz wspólny – późniejszy – termin końcowy dla państw nienależących do strefy euro. Ponieważ płatności w euro we wszystkich państwach członkowskich nienależących do strefy euro stanowią pod względem łącznej kwoty jedynie szacunkowo 2 % wszystkich płatności w euro, szybka i pełna migracja w tych państwach członkowskich nie jest niezbędnym warunkiem sukcesu SEPA.

Ostateczny termin migracji. Zaleca się wariant dwóch odrębnych terminów końcowych: najpóźniej rok po wejściu rozporządzenia w życie w przypadku poleceń przelewu oraz dwa lata w przypadku poleceń zapłaty. W praktyce, uwzględniając czas potrzebny na ostateczne przyjęcie rozporządzenia przez ustawodawcę, oznacza to, że od chwili przyjęcia wniosku Komisji zainteresowane strony będą miały około 30 miesięcy na przygotowanie przejścia na system polecenia przelewu SEPA oraz 42 miesiące na przejście na system polecenia zapłaty SEPA.

Jasność co do długoterminowego modelu biznesowego dla ogólnounijnych poleceń zapłaty. Zaleca się wprowadzenie zakazu powszechnego stosowania w odniesieniu do każdej transakcji polecenia zapłaty wielostronnych opłat *interchange* między dostawcami usług płatniczych (oraz innych środków o równoważnym celu lub skutku). Opłaty takie byłyby jednak dopuszczalne – przy spełnieniu określonych warunków – w przypadku tych transakcji polecenia zapłaty, które nie mogą być należycie zrealizowane lub które są zwracane przez dostawcę usług płatniczych.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Krótki opis proponowanych działań

Wniosek w sprawie ustanowienia wymogów technicznych dla poleceń przelewu i poleceń zapłaty ma na celu:

– określenie odrębnych końcowych terminów migracji dla poleceń przelewu i poleceń zapłaty poprzez wprowadzenie zbioru wspólnych norm i ogólnych wymogów technicznych;

– zapewnienie zdolności odbiorczej dostawców usług płatniczych w przypadku transakcji polecenia przelewu, analogicznie do obowiązku posiadania zdolności odbiorczej w przypadku transakcji polecenia zapłaty zgodnie z art. 8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 924/2009, a tym samym zapewnienie interoperacyjności systemów płatności.

Podstawa prawna

Artykuł 114 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Zasada pomocniczości

Zasada pomocniczości ma zastosowanie, ponieważ wniosek nie wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji Unii.

Cele wniosku nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie z następujących względów:

Na dzień dzisiejszy niemal we wszystkich państwach członkowskich istnieją krajowe plany migracji do SEPA. Wszystkie te plany wspierają wprawdzie migrację do SEPA, ale tylko w kilku z nich przewidziano systematyczne i pełne zastąpienie dotychczas stosowanych instrumentów płatniczych w określonym terminie. Docelowe terminy ustalone na szczeblu krajowym przez zainteresowane strony różnią się w poszczególnych państwach członkowskich. Przy braku wspólnego docelowego terminu na poziomie unijnym brak koordynacji między państwami członkowskimi, a także między zainteresowanymi stronami, w najlepszym przypadku utrudni przejście na SEPA, a w najgorszym doprowadzi do zastoju uniemożliwiającego skuteczną migrację. Ponadto ustalone terminy docelowe są często uzależnione od spełnienia innych warunków. Plany te nie zapewniają zatem wystarczających impulsów dla szybkiego i całościowego przejścia na SEPA, brakuje poza tym koordynacji między państwami członkowskimi.

Cele wniosku można lepiej osiągnąć przez działania na szczeblu unijnym z następujących powodów:

Ze względu na swój charakter zintegrowany rynek płatności w euro wymaga ogólnounijnego podejścia, jako że leżące u jego podstaw normy, zasady i procesy muszą być spójne we wszystkich państwach członkowskich. Odpowiada to celowi określonemu w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, który ustanawia rynek wewnętrzny oraz unię gospodarczą i walutową, której walutą jest euro. Jedynie europejskie podejście, skoordynowane zarówno po stronie podaży, jak i popytu, może uwolnić pełen potencjał korzyści leżący w tym sieciowym sektorze. Alternatywą dla ogólnounijnej koncepcji byłby system wielostronnych lub

dwustronnych umów, których złożoność i koszty byłyby zbyt wysokie w porównaniu z ustawodawstwem na poziomie Unii. Podjęcie działań na szczeblu unijnym byłoby zatem zgodne z zasadą pomocniczości.

W związku z powyższym niniejszy wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości.

Zasada proporcjonalności

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności z następujących względów.

Niniejszy wniosek ogranicza się ściśle do tego, co jest konieczne do osiągnięcia określonych w nim celów.

Wszystkie zaproponowane w niniejszym wniosku przepisy zostały zweryfikowane pod kątem proporcjonalności, jak również poddane intensywnej konsultacji w celu zagwarantowania, że będą one właściwe i proporcjonalne.

Wniosek zakłada ograniczenie do minimum skutków zmian dla wszystkich zainteresowanych stron. Wymogi techniczne wymienione w załączniku do rozporządzenia zostały sformułowane w taki sposób, by umożliwić stosowanie istniejących schematów ogólnounijnych, nie ograniczając jednocześnie elastyczności i innowacji.

Ponadto zgodnie z wnioskiem to państwa członkowskie decydują o wyznaczeniu właściwych organów, tak więc by ograniczyć koszty, mogą wykorzystać istniejące struktury i organy administracyjne.

Wybór instrumentów

Proponowane instrumenty: rozporządzenie.

Inne instrumenty byłyby niewłaściwe z następujących względów.

Ustanowienie końcowego terminu przejścia na ogólnounijne polecenia przelewu i polecenia zapłaty wymaga normalizacji na poziomie technicznym i możliwie jak największej harmonizacji. Przemawia to na korzyść rozporządzenia, a nie dyrektywy. Ponadto w związku z sieciowym charakterem sektora płatności, większość korzyści płynących z powstania SEPA urzeczywistni się dopiero wówczas, gdy przejście na ogólnounijne instrumenty płatnicze zostanie zakończone we wszystkich państwach członkowskich UE. W przypadku dyrektywy i ewentualnych różnic w jej wdrożeniu w poszczególnych krajach istnieje ryzyko utrzymywania się aktualnego rozdrobnienia na rynku płatności. Dyrektywa oznaczałaby poza tym opóźnienie procesu migracji ze względu na czas potrzebny na jej transpozycję do przepisów krajowych. Zaleca się zatem, by na potrzeby ustanowienia końcowego terminu migracji do SEPA wykorzystać prawny instrument rozporządzenia.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Poza normalnymi kosztami administracyjnymi związanymi z zapewnieniem przestrzegania przepisów unijnych nie będzie wpływu na budżet, ponieważ nie powstaną żadne nowe komitety ani zobowiązania finansowe. Jednakże sama Komisja jest znaczącym użytkownikiem usług płatniczych, więc podobnie jak inni użytkownicy powinna skorzystać na zwiększeniu konkurencji dzięki SEPA.

5. INFORMACJE DODATKOWE

Uproszczenie

Wniosek służy uproszczeniu ustawodawstwa poprzez konsolidację w art. 3 zawartego w rozporządzeniu 924/2009 przepisu dotyczącego zdolności odbiorczej w przypadku transakcji polecenia zapłaty z podobnym przepisem dotyczącym zdolności odbiorczej w przypadku transakcji polecenia przelewu. Uproszczenie procesów realizacji płatności będzie miało pozytywne skutki dla zainteresowanych stron, w tym administracji publicznej, przedsiębiorstw i osób prywatnych.

Proponowane rozporządzenie przyczyni się do uproszczenia procesów płatniczych, ponieważ ograniczy fragmentację rynku wzdłuż granic krajowych oraz doprowadzi do większej konkurencji na europejskim rynku płatności.

Przykładowo, administracja publiczna jako intensywny użytkownik instrumentów płatniczych powinna skorzystać na SEPA, ponieważ upraszcza on procesy płatnicze i umożliwia bardziej wydajne, bezpośrednie przetwarzanie płatności. Procedury zamówień publicznych na usługi płatnicze ogłaszane na poziomie unijnym powinny stać się łatwiejsze, gdyż zwiększeniu ulegnie liczba potencjalnych dostawców usług płatniczych, a ich oferty będzie można lepiej porównywać; powinny również zniknąć nieefektywności spowodowane krajowymi formatami płatności. Połączenie rozwiązań z zakresu elektronicznego fakturowania z SEPA jako bazową platformą płatniczą ułatwiłoby również automatyczne uzgadnianie faktur i płatności.

Podobnie w przypadku konsumentów, którzy stają się coraz bardziej mobilni zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym, znormalizowane płatności transgraniczne wyeliminowałyby potrzebę posiadania wielu rachunków płatniczych w różnych krajach.

Jeśli zaś chodzi o dostawców usług płatniczych i podmioty przetwarzające płatności, korzyści skali oraz wspólne standardy osiągnięte dzięki SEPA sprawiłyby, że procesy płatności w obrębie Unii stałyby się dużo bardziej wydajne.

Uchylenie obowiązującego ustawodawstwa

Przyjęcie wniosku pociąga za sobą konieczność uchylenia art. 8 rozporządzenia (WE) nr 924/2009 dotyczącego obowiązku posiadania zdolności odbiorczej w przypadku transakcji polecenia zapłaty. Dla przejrzystości i uproszczenia treść tego artykułu została skonsolidowana w art. 3 niniejszego wniosku.

Klauzula przeglądu/rewizji/wygaśnięcia

Wniosek zawiera klauzulę przeglądu.

Europejski Obszar Gospodarczy

Proponowany akt ma znaczenie dla EOG i z tego względu powinien objąć także Europejski Obszar Gospodarczy.

Szczegółowe omówienie wniosku

Poniższe krótkie streszczenie ma ułatwić podjęcie decyzji poprzez opis najważniejszych przepisów rozporządzenia.

Artykuł 1 – przedmiot i zakres – stanowi, że rozporządzenie obejmuje wszystkie denominowane w euro transakcje poleceń przelewu i poleceń zapłaty, które są wykonywane w obrębie Unii. Nie obejmuje ono niektórych rodzajów transakcji płatniczych takich jak transakcje przy użyciu kart płatniczych, usługi przekazu pieniężnego oraz transakcje płatnicze dokonywane za pomocą dowolnych urządzeń telekomunikacyjnych, cyfrowych lub informatycznych, które nie skutkują poleceniem przelewu lub poleceniem zapłaty. Aby wspierać konkurencję i zwiększać wydajność, rozporządzenie nie powinno prowadzić do wykluczenia z rynku „nietradycyjnych" systemów płatności, w szczególności gdy są one oparte na zasadach systemu łączonego, obejmującego element polecenia przelewu lub polecenia zapłaty. Dlatego też przepisy rozporządzenia obowiązują wyłącznie w odniesieniu do polecenia przelewu lub polecenia zapłaty leżącego u podstawy transakcji.

Artykuł 2 – definicje – ujednolicono w możliwie największym stopniu z definicjami zawartymi w dyrektywie 2007/64/WE. Jednakże z uwagi na ograniczony w porównaniu z dyrektywą w sprawie usług płatniczych zakres rozporządzenia, niektóre definicje zostały dostosowane na potrzeby niniejszego wniosku.

Artykuł 3 – zdolność odbiorczą dostawców usług płatniczych w przypadku transakcji polecenia przelewu połączono z obowiązkiem posiadania zdolności odbiorczej w przypadku transakcji polecenia zapłaty, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia (WE) nr 924/2009.

Artykuł 4 – interoperacyjność techniczna – określa niezbędny warunek sprawnego funkcjonowania schematów i systemów płatności, tak by mogły one współpracować ze sobą na terenie całej Unii przy użyciu tych samych standardów, bez przeszkód technicznych dla przetwarzania płatności przez podmioty działające na rynku.

Artykuł 5 oraz załącznik – wymogi techniczne dotyczące transakcji polecenia przelewu i polecenia zapłaty – wprowadzają ostateczne terminy przejścia na instrumenty ogólnounijne poprzez ustanowienie określonych kluczowych norm stosowanych przez sektor usług płatniczych jako obowiązkowe oraz poprzez zdefiniowanie wymogów technicznych mających zastosowanie zarówno w odniesieniu do dostawców usług płatniczych, jak i klientów.

Artykuł 6 – opłaty *interchange* za transakcje polecenia zapłaty – wyjaśnia, że po dniu 31 października 2012 r. wielostronne opłaty *interchange* za transakcję nie są już dozwolone w przypadku krajowych i transgranicznych poleceń zapłaty. Zdefiniowano w nim również ogólne warunki dla (wielostronnych, dwustronnych i jednostronnych) opłat *interchange* za transakcje R, zgodnie z dokumentem roboczym w sprawie możliwości stosowania art. 81 Traktatu WE w odniesieniu do wielostronnych płatności międzybankowych w systemie polecenia zapłaty SEPA (*Applicability of Article 81 of the EC Treaty to multilateral interbank-payments in SDD*), opublikowanym przez Komisję w dniu 3 listopada 2009 r.

Artykuł 7 – wyłączenia – ma zastosowanie do dotychczasowych produktów niszowych, które po upływie odpowiedniego okresu przejściowego również powinny zostać stopniowo wycofane.

Artykuł 8 – dotyczący dostępności płatności – stanowi, że jeżeli polecenie przelewu w euro lub polecenie zapłaty w euro jest akceptowane dla transakcji krajowych, będzie również stosowane dla transakcji transgranicznych na rachunek euro lub z rachunku euro.

Artykuł 9 – właściwe organy – upoważnia właściwe organy do zastosowania środków niezbędnych celem zapewnienia zgodności z wymogami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 10 – sankcje – nakłada na państwa członkowskie obowiązek przekazania Komisji szczegółowych informacji dotyczących uregulowań w zakresie sankcji.

Artykuł 11 – pozasądowe procedury dotyczące skarg i procedury rozjemcze – zobowiązuje państwa członkowskie do ustanowienia pozasądowych organów rozjemczych na potrzeby rozstrzygania sporów wynikających ze stosowania niniejszego rozporządzenia. Określono w nim również wymóg przekazania przez państwa członkowskie Komisji odpowiednich informacji na temat przyjętych w tym zakresie rozwiązań.

Artykuły 12–15 – przyjęcie aktów delegowanych – umożliwiają aktualizowanie wymogów technicznych.

Artykuł 16 – klauzula przeglądu – przewiduje obowiązek przedstawienia sprawozdania, a w stosownym przypadku również wniosku w sprawie zmiany rozporządzenia.

Artykuł 17 – przepisy przejściowe – przewiduje, że terminy końcowe obowiązują wcześniej w przypadku państw członkowskich należących do strefy euro, podczas gdy pozostałym państwom członkowskim przyznany zostaje okres przejściowy w związku z ich ograniczonym udziałem w wolumenie transakcji płatności w euro.

2010/0373 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające wymogi techniczne dla poleceń przelewu w euro i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej[10],

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego[11],

uwzględniając opinię Komitetu Regionów[12],

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego[13],

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Aby rynek wewnętrzny funkcjonował właściwie, konieczne jest stworzenie zintegrowanego rynku płatności elektronicznych w euro, na którym zasadniczo nie będzie istniało rozróżnienie między płatnościami krajowymi i transgranicznymi. Osiągnięciu tego celu służy projekt jednolitego obszaru płatności w euro (zwanego dalej SEPA, z ang. *Single Euro Payments Area*), w ramach którego opracowywane są ogólnounijne instrumenty płatnicze, które mają zastąpić obecne instrumenty krajowe. W wyniku wprowadzenia otwartych, wspólnych norm, zasad i praktyk w zakresie płatności, a także dzięki zintegrowanemu przetwarzaniu płatności, SEPA powinna zapewnić obywatelom i przedsiębiorstwom w Unii bezpieczne, konkurencyjne cenowo, przyjazne dla użytkowników oraz niezawodne usługi płatnicze w euro. Ukończenie budowy SEPA powinno również stworzyć korzystne warunki sprzyjające zwiększeniu konkurencji w usługach płatniczych oraz ułatwiające rozwój i szybkie, ogólnounijne wdrażanie innowacji w obszarze płatności. W następstwie tego, w związku z rosnącymi korzyściami skali, wzrostem wydajności operacyjnej i nasileniem konkurencji, na rynku elektronicznych usług płatności w euro powinno

---

[10] Dz.U. C […] z […], s. […].
[11] Dz.U. C […] z […], s. […].
[12] Dz.U. C […] z […], s. […].
[13] Dz.U. C […] z […], s. […].

dojść do presji na spadek cen i poprawę jakości usług w kierunku poziomów oferowanych przez najlepsze pod tym względem podmioty. Jej skutki powinny być znaczące, szczególnie w tych państwach członkowskich, w których płatności wiążą się ze stosunkowo wysokimi kosztami. Przejściu na SEPA nie powinien zatem towarzyszyć ogólny wzrost cen dla użytkowników usług płatniczych, a w szczególności dla konsumentów.

(2) Sukces SEPA jest bardzo ważny z gospodarczego, pieniężnego, ale również politycznego punktu widzenia. Odpowiada on w pełni strategii Europa 2020, która ma na celu stworzenie bardziej inteligentnej gospodarki, w której źródłem dobrobytu są innowacje i bardziej wydajne wykorzystanie dostępnych zasobów. Znaczenie osiągnięcia szybkiego postępu w przejściu na SEPA podkreślił zarówno Parlament Europejski w swoich dwóch rezolucjach z dnia 12 marca 2009 r.[14] i 10 marca 2010 r.[15] w sprawie budowy jednolitego obszaru płatności w euro, jak i Rada w swoich konkluzjach przyjętych dnia 2 grudnia 2009 r.[16].

(3) Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego[17] stwarza nowoczesne podstawy prawne umożliwiające stworzenie wewnętrznego rynku usług płatniczych, którego podstawowym elementem jest SEPA.

(4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 924/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie płatności transgranicznych we Wspólnocie oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 2560/2001[18] również ustanawia szereg środków ułatwiających pomyślną realizację projektu SEPA, takich jak rozszerzenie zasady jednakowych opłat na transgraniczne polecenia zapłaty.

(5) Wysiłki na rzecz samoregulacji podejmowane przez europejską branżę bankową w ramach inicjatywy SEPA okazały się jednak niewystarczające do przyspieszenia wspólnej migracji do ogólnounijnych systemów poleceń przelewu i poleceń zapłaty zarówno po stronie podaży, jak i popytu. Proces samoregulacji nie podlegał ponadto żadnym odpowiednim mechanizmom zarządzania, co mogłoby częściowo wyjaśniać powolne tempo przechodzenia na nowy system SEPA po stronie popytu. Jedynie szybkie i powszechne przejście na ogólnounijne polecenia przelewu i polecenia zapłaty przyniesie pełne korzyści wynikające z istnienia zintegrowanego rynku płatności, umożliwiając wyeliminowanie wysokich kosztów związanych z jednoczesnym oferowaniem produktów SEPA i produktów dotychczas stosowanych.

(6) Należy zatem ustanowić przepisy mające zastosowanie w odniesieniu do wszystkich denominowanych w euro transakcji poleceń przelewu i poleceń zapłaty, które są wykonywane w Unii. Na dzień dzisiejszy nie jest jednak właściwe uwzględnienie w tych przepisach transakcji kartami płatniczymi, ponieważ wspólne standardy dla płatności kartami w Unii są dopiero opracowywane. Przepisy nie powinny również obejmować usług przekazu pieniężnego, transakcji płatniczych o dużej wartości realizowanych między dostawcami usług płatniczych, płatności przetwarzanych

---

14 P6_TA(2009)0139
15 P7_TA(2010)0057
16 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/111670.pdf
17 Dz.U. L 319 z 5.12.2007, s. 1.
18 Dz.U. L 266 z 9.10.2009, s. 11.

wewnętrznie oraz płatności przy użyciu telefonu komórkowego, gdyż te usługi płatnicze nie są porównywalne z usługami polecenia przelewu i polecenia zapłaty.

(7) W chwili obecnej istnieje też szereg instrumentów płatniczych, służących głównie do celów płatności w internecie, które również wykorzystują międzynarodowy numer rachunku bankowego (IBAN, z ang. *international bank account number*) oraz kod identyfikacyjny banku (BIC, z ang. *bank identifier code*) i są oparte na poleceniu przelewu lub poleceniu zapłaty, posiadają jednak także dodatkowe cechy. Oczekuje się, że te systemy płatności będą z czasem coraz częściej stosowane również w skali transgranicznej, odpowiadając tym samym na zapotrzebowanie konsumentów na nowatorskie, bezpieczne i przystępne cenowo instrumenty płatnicze. Aby nie zamykać rynku dla tego rodzaju systemów, rozporządzenie w sprawie końcowych terminów migracji w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty powinno mieć zastosowanie wyłącznie do tych poleceń przelewu i poleceń zapłaty leżących u podstawy transakcji.

(8) Aby transakcja polecenia przelewu mogła zostać wykonana, rachunek odbiorcy płatności musi mieć zdolność odbiorczą. Aby zachęcić do skutecznego wprowadzenia tych instrumentów płatniczych, należy więc wprowadzić ogólnounijny wymóg posiadania zdolności odbiorczej. Celem zwiększenia przejrzystości właściwe jest ponadto dokonanie w jednym akcie prawnym konsolidacji tego wymogu oraz obowiązku posiadania zdolności odbiorczej na potrzeby transakcji polecenia zapłaty, który został ustanowiony w rozporządzeniu (WE) nr 924/2009.

(9) Warunkiem wstępnym konkurencji jest interoperacyjność techniczna. Stworzenie zintegrowanego rynku płatności elektronicznych w euro wymaga, by przetwarzanie poleceń przelewu i poleceń zapłaty nie napotykało barier technicznych i następowało w ramach schematu, którego podstawowe zasady są takie same zarówno w odniesieniu do czysto krajowych, jak i do transgranicznych transakcji polecenia przelewu i polecenia zapłaty, i których to zasad przestrzega większość dostawców usług płatniczych w większości państw członkowskich. Jeżeli opracowywany jest więcej niż jeden taki schemat lub jeżeli istnieje więcej niż jeden system płatności na potrzeby przetwarzania takich płatności, takie schematy i systemy płatności powinny być interoperacyjne, tak by wszyscy użytkownicy i dostawcy usług płatniczych mogli korzystać z zalet zintegrowanych płatności w euro w całej Unii.

(10) Szczególnie istotne jest określenie wymogów technicznych, które jednoznacznie wskazują cechy, jakie w celu zapewnienia interoperacyjności muszą spełniać ogólnounijne systemy płatności, które mają zostać opracowane w ramach odpowiedniej struktury zarządczej. Te wymogi techniczne nie powinny ograniczać elastyczności i innowacji oraz powinny mieć charakter otwarty i neutralny względem potencjalnych nowych rozwiązań i ulepszeń na rynku płatności. Powinny one być zaprojektowane z uwzględnieniem szczególnych właściwości poleceń przelewu i poleceń zapłaty, zwłaszcza w odniesieniu do elementów danych zawartych w informacji o płatności. Powinny one również obejmować, zwłaszcza w przypadku poleceń zapłaty, środki służące wzmocnieniu zaufania użytkowników usług płatniczych do stosowania tych instrumentów.

(11) Techniczna normalizacja stanowi podwaliny integracji sieci takich jak unijny rynek płatności. Począwszy od wyznaczonego terminu wszystkie odpowiednie transakcje powinny być obowiązkowo realizowane przy użyciu norm opracowanych przez

międzynarodowe lub europejskie organy normalizacyjne. W kontekście płatności byłyby to IBAN, BIC oraz służąca do przekazywania danych i dyspozycji płatniczych norma „ISO 20022 XML”. Stosowanie tych norm przez wszystkich dostawców usług płatniczych stanowi zatem warunek osiągnięcia pełnej interoperacyjności na całym terytorium Unii. W szczególności obowiązkowe stosowanie numerów IBAN i BIC należy w razie potrzeby propagować w państwach członkowskich za pomocą kompleksowych kampanii informacyjnych i innych działań wspierających, tak by umożliwić sprawne i łatwe przejście na ogólnounijne polecenia przelewu i polecenia zapłaty, zwłaszcza w przypadku konsumentów.

(12) Właściwe jest określenie terminów, z upływem których wszystkie transakcje polecenia przelewu i polecenia zapłaty powinny spełniać te wymogi techniczne, przy czym rynek powinien pozostać otwarty na dalszy rozwój i innowacje.

(13) Aby uwzględnić różnice między poleceniami przelewu i poleceniami zapłaty należy wyznaczyć dla tych kategorii instrumentów odrębne terminy migracji. Ogólnounijne polecenia przelewu i polecenia zapłaty nie osiągnęły jeszcze tego samego stopnia zaawansowania, ponieważ polecenie zapłaty jest bardziej złożonym instrumentem niż polecenie przelewu, w związku z czym przejście na ogólnounijne polecenie zapłaty wymaga zaangażowania znacznie większych zasobów niż przejście na ogólnounijne polecenie przelewu.

(14) Uregulowanie wielostronnych opłat *interchange* za polecenia zapłaty ma kluczowe znaczenie dla stworzenia równych warunków konkurencji między dostawcami usług płatniczych, a tym samym dla umożliwienia rozwoju jednolitego rynku poleceń zapłaty. Wielostronne opłaty *interchange* uiszczane od każdej transakcji polecenia zapłaty prowadzą do ograniczenia konkurencji między bankami odbiorców i prowadzą do wzrostu opłat, którymi banki te obciążają odbiorców, a tym samym oznaczają ukryte podwyżki cen dla płatników. O ile w przypadku wielostronnych opłat *interchange* za pojedyncze transakcje wykazano zerową (lub tylko minimalną) wydajność, o tyle wielostronne opłaty *interchange* za transakcje, które nie mogą być należycie wykonane, co prowadzi do odrzucenia (*rejection*), odmowy (*refusal*), odesłania (*return*) lub odwrócenia (*reversal*) transakcji, (tzw. „transakcje R”), mogłyby sprzyjać wydajnej alokacji kosztów w obrębie jednolitego rynku. Dla stworzenia wydajnego europejskiego rynku transakcji polecenia zapłaty korzystne wydaje się zatem wprowadzenie zakazu pobierania wielostronnych opłat *interchange* od każdej transakcji. Opłaty takie powinny być jednak dopuszczalne w przypadku transakcji R, pod warunkiem że spełniają one określone warunki. W każdym przypadku przepisy powinny pozostawać bez uszczerbku dla stosowania art. 101 i 102 TFUE w odniesieniu do wielostronnych opłat *interchange* za transakcje R.

(15) W związku z tym należy ograniczyć czasowo możliwość stosowania wielostronnych opłat *interchange* za pojedyncze transakcje w przypadku krajowych i transgranicznych poleceń zapłaty oraz ustanowić warunki ogólne w odniesieniu do stosowania opłat *interchange* za transakcje R.

(16) W niektórych państwach członkowskich stosowane są dotychczas pewne instrumenty płatnicze, które są poleceniami przelewu lub poleceniami zapłaty, ale posiadają również bardzo szczególne funkcje, często ze względów historycznych bądź prawnych. Wolumen transakcji przypadających na te produkty jest zazwyczaj bardzo niewielki, w związku z czym można by je zaklasyfikować jako produkty niszowe.

Ustalenie okresu przejściowego dla tego rodzaju produktów niszowych, który byłby wystarczająco długi, by zminimalizować skutki migracji dla użytkowników usług płatniczych, powinno pomóc obu stronom rynku w skoncentrowaniu się w pierwszym rzędzie na migracji przeważającej części poleceń przelewu i poleceń zapłaty, dzięki czemu większość potencjalnych korzyści płynących ze zintegrowanego unijnego rynku płatności urzeczywistniłaby się wcześniej.

(17) Kwestią o zasadniczym znaczeniu dla praktycznego funkcjonowania wewnętrznego rynku płatności jest, by płatnicy tacy jak przedsiębiorstwa lub organy publiczne mogli dokonywać poleceń przelewu na rachunki płatnicze odbiorców za pośrednictwem dostawców usług płatniczych zlokalizowanych w innym państwie członkowskim, którzy mają zdolność odbiorczą zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

(18) Właściwe organy powinny mieć uprawnienia umożliwiające im skuteczne wykonywanie zadań z zakresu nadzoru oraz stosowanie wszelkich niezbędnych środków, aby zapewnić przestrzeganie przepisów niniejszego rozporządzenia przez dostawców usług płatniczych.

(19) Konieczne jest, by państwa członkowskie ustanowiły w prawie krajowym skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje za nieprzestrzeganie niniejszego rozporządzenia.

(20) Aby zapewnić możliwość dochodzenia praw w przypadku niewłaściwego stosowania niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie powinny ustanowić odpowiednie i skuteczne pozasądowe procedury składania skarg i pozasądowe procedury dochodzenia praw regulujące rozstrzyganie sporów wynikających ze stosowania rozporządzenia.

(21) Pożądane jest, by Komisja przedstawiła sprawozdanie na temat skuteczności przepisów niniejszego rozporządzenia.

(22) Komisja powinna posiadać uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 290 Traktatu w odniesieniu do aktualizacji wymogów technicznych dotyczących poleceń przelewu i poleceń zapłaty.

(23) Ponieważ dostawcy usług płatniczych z państw członkowskich spoza strefy euro będą musieli przeprowadzić dodatkowe prace przygotowawcze, powinni oni uzyskać możliwość przełożenia stosowania tych wymogów technicznych na późniejszy, określony termin.

(24) W celu zwiększenia pewności prawa właściwe jest dostosowanie terminów dotyczących opłat *interchange* określonych w art. 6 i 7 rozporządzenia (WE) nr 924/2009 do przepisów niniejszego rozporządzenia.

(25) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 924/2009.

(26) Przetwarzanie danych osobowych na mocy niniejszego rozporządzenia podlega przepisom dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24

października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych[19].

(27) Komunikaty finansowe dotyczące płatności i przelewów SEPA nie są objęte zakresem umowy między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki z dnia 8 lipca 2010 r. w sprawie przetwarzania i przekazywania danych z komunikatów finansowych do celów Programu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów[20].

(28) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w stopniu wystarczającym przez państwa członkowskie, natomiast z uwagi na skalę i skutki proponowanego działania możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości, o której mowa w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1
Przedmiot i zakres

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy dotyczące wykonywania w obrębie Unii transakcji poleceń przelewu i poleceń zapłaty denominowanych w euro, gdy zarówno dostawca usług płatniczych płatnika, jak i dostawca usług płatniczych odbiorcy, bądź też jedyny dostawca usług płatniczych w transakcji płatniczej są zlokalizowani na terytorium Unii.

2. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do:

   a) transakcji płatniczych przeprowadzanych wewnętrznie przez dostawcę usług płatniczych, jak również transakcji płatniczych między dostawcami usług płatniczych, które są przeprowadzane na ich własny rachunek;

   b) transakcji płatniczych przetwarzanych i rozliczanych przez systemy obsługujące płatności o dużej wartości, w przypadku których zarówno pierwotny inicjator płatności, jak i jej końcowy odbiorca jest dostawcą usług płatniczych;

   c) transakcji płatniczych przy użyciu karty płatniczej, w tym wypłaty gotówki z rachunku płatniczego, jeżeli nie skutkują one poleceniem przelewu lub poleceniem zapłaty na rachunek płatniczy identyfikowany przez podstawowy numer rachunku bankowego (BBAN) lub międzynarodowy numer rachunku bankowego (IBAN) bądź z takiego rachunku płatniczego;

   d) transakcji płatniczych przy użyciu dowolnego urządzenia telekomunikacyjnego, cyfrowego lub informatycznego, jeżeli nie skutkują one

---

[19] Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.
[20] Dz.U. L 195 z 27.7.2010, s. 1.

poleceniem przelewu na rachunek płatniczy identyfikowany przez BBAN lub IBAN bądź poleceniem zapłaty z takiego rachunku;

e) transakcji przekazu pieniężnego, w ramach których następuje, bez utworzenia jakichkolwiek rachunków płatniczych w imieniu płatnika lub odbiorcy, odbiór środków od płatnika wyłącznie do celów przekazania odpowiedniej kwoty odbiorcy lub innemu dostawcy usług płatniczych działającemu w imieniu odbiorcy lub odbiór takich środków w imieniu odbiorcy i ich udostępnienie odbiorcy.

3. Jeżeli schematy płatnicze są oparte na transakcjach płatniczych w postaci poleceń przelewu lub poleceń zapłaty, ale wykazują dodatkowe cechy, niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie wyłącznie do poleceń przelewu lub poleceń zapłaty leżących u podstawy takich transakcji.

Artykuł 2
Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

(1) „polecenie przelewu" oznacza usługę płatniczą polegającą na uznaniu rachunku płatniczego odbiorcy, gdy transakcja płatnicza lub seria transakcji płatniczych jest inicjowana przez płatnika na podstawie zgody udzielonej przez niego swojemu dostawcy usług płatniczych;

(2) „polecenie zapłaty" oznacza usługę płatniczą polegającą na obciążeniu rachunku płatniczego płatnika, w przypadku gdy transakcja płatnicza została inicjowana przez odbiorcę na podstawie zgody udzielonej przez płatnika;

(3) „płatnik" oznacza osobę fizyczną lub prawną, która jest właścicielem rachunku płatniczego i składa zlecenie płatnicze z tego rachunku płatniczego;

(4) „odbiorca" oznacza osobę fizyczną lub prawną będącą zamierzonym odbiorcą środków stanowiących przedmiot transakcji płatniczej;

(5) „rachunek płatniczy" oznacza rachunek prowadzony w imieniu jednego lub większej liczby użytkowników usług płatniczych, który jest wykorzystywany do wykonywania transakcji płatniczych;

(6) „system płatności" oznacza system transferu środków oparty na formalnych i znormalizowanych regułach i wspólnych przepisach dotyczących przetwarzania, rozliczeń lub rozrachunku transakcji płatniczych;

(7) „schemat płatniczy" oznacza zbiór zasad, praktyk i norm dotyczących dokonywania płatności między uczestnikami systemu, odrębny od wszelkiej infrastruktury i wszelkich systemów płatności, które umożliwiają jego stosowanie w państwach członkowskich i w skali transgranicznej;

(8) „dostawca usług płatniczych" oznacza każdą z kategorii, o których mowa w art. 1 ust. 1 dyrektywy 2007/64/WE, oraz osoby fizyczne lub prawne, o których mowa w art. 26 tej dyrektywy, jednak z wyłączeniem instytucji wymienionych w art. 2 dyrektywy

2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady[21] korzystających z wyłączenia przez państwo członkowskie na mocy art. 2 ust. 3 dyrektywy 2007/64/WE;

(9) „użytkownik usług płatniczych” oznacza osobę fizyczną lub prawną korzystającą z usług płatniczych w charakterze płatnika albo odbiorcy, lub obu łącznie;

(10) „transakcja płatnicza” oznacza działanie zainicjowane przez płatnika lub odbiorcę transferowanych środków, niezależnie od rodzaju pierwotnych zobowiązań między płatnikiem a odbiorcą;

(11) „zlecenie płatnicze” oznacza każdą dyspozycję płatnika lub odbiorcy dla jego dostawcy usług płatniczych z żądaniem wykonania transakcji płatniczej;

(12) „opłata *interchange*” oznacza opłatę za każdą transakcję polecenia zapłaty, która jest uiszczana pomiędzy dostawcami usług płatniczych płatnika i odbiorcy;

(13) „wielostronna opłata *interchange*” oznacza opłatę *interchange*, która jest przedmiotem umowy zbiorowej między dostawcami usług płatniczych;

(14) „BBAN” oznacza numer rachunku płatniczego, który jednoznacznie wskazuje rachunek u dostawcy usług płatniczych w państwie członkowskim i może być stosowany wyłącznie w transakcjach krajowych;

(15) „IBAN” oznacza międzynarodowy numer rachunku płatniczego, który jednoznacznie wskazuje rachunek u określonego dostawcy usług płatniczych w państwie członkowskim i którego elementy są określone w normie ISO 13616 Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej;

(16) „BIC” oznacza kod, który jednoznacznie wskazuje dostawcę usług płatniczych i którego elementy są określone w normie ISO 13616 Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej;

(17) „norma ISO 20022 XML” oznacza ustanowioną przez Międzynarodową Organizację Normalizacyjną (ISO) normę formułowania elektronicznych komunikatów finansowych, obejmującą fizyczne przedstawienie transakcji płatniczych w składni XML, zgodnie z zasadami realizowania transakcji oraz wytycznymi wdrożeniowymi w zakresie ogólnounijnych schematów transakcji płatniczych wchodzących w zakres niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 3
Zdolność odbiorcza

Dostawca usług płatniczych, który ma zdolność odbiorczą dla denominowanej w euro krajowej transakcji polecenia przelewu lub polecenia zapłaty związanej z określonym rachunkiem płatniczym, ma również zdolność odbiorczą, zgodnie z zasadami schematu płatniczego, dla transakcji polecenia przelewu i polecenia zapłaty inicjowanych za pośrednictwem dostawcy usług płatniczych zlokalizowanego w dowolnym państwie członkowskim.

---

[21] Dz.U. L 177 z 30.6.2006, s. 1.

Artykuł 4
Interoperacyjność

1. Dostawcy usług płatniczych realizują polecenia przelewu i polecenia zapłaty zgodnie ze schematem płatniczym, który spełnia następujące warunki:

   a) jego zasady są takie same w odniesieniu do krajowych i transgranicznych transakcji polecenia przelewu i polecenia zapłaty w państwach członkowskich i w skali transgranicznej;

   b) uczestnicy schematu stanowią większość dostawców usług płatniczych z większości państw członkowskich.

2. Techniczna interoperacyjność systemów płatności i, jeśli ma to zastosowanie, schematów płatniczych zostaje zapewniona poprzez stosowanie norm opracowanych przez międzynarodowe lub europejskie organy normalizacyjne.

3. Przetwarzanie poleceń przelewu i poleceń zapłaty nie może być utrudniane przez bariery techniczne.

Artykuł 5
Wymogi dotyczące transakcji poleceń przelewu i poleceń zapłaty

1. Najpóźniej w terminie [*wpisać konkretną datę* – 12 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] polecenia przelewu są realizowane zgodnie z wymogami technicznymi określonymi w pkt 1 i 2 załącznika.

2. Najpóźniej w terminie [*wpisać konkretną datę* – 24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] polecenia zapłaty są realizowane zgodnie z przepisami art. 6 oraz wymogami technicznymi określonymi w pkt 1 i 3 załącznika.

3. Bez uszczerbku dla przepisów ust. 1 i 2 państwa członkowskie mogą określić terminy wcześniejsze od terminów, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. Komisja może zmienić załącznik, aby uwzględnić postęp techniczny i rozwój rynku. Takie środki przyjmuje się w drodze aktów delegowanych zgodnie z procedurą określoną w art. 12.

Artykuł 6
Opłaty interchange od transakcji polecenia zapłaty

1. Nie naruszając przepisów ust. 2, w odniesieniu do transakcji polecenia zapłaty nie mają zastosowania ani wielostronne opłaty *interchange* za transakcję polecenia zapłaty, ani inne uzgodnione opłaty o równoważnym celu lub skutku.

2. W przypadku realizowanych przez dostawców usług płatniczych transakcji polecenia zapłaty, które nie mogą zostać należycie wykonane przez dostawcę usług płatniczych, ponieważ zlecenie płatnicze zostało odrzucone, odmówione, odesłane lub odwrócone (transakcje R), może zostać nałożona wielostronna opłata *interchange*, jeżeli spełnione są następujące warunki:

a) umowa służy wydajnemu przypisaniu kosztów podmiotowi, który zlecił transakcję R, przy uwzględnieniu kosztów transakcji oraz celu ochrony konsumenta;

b) opłaty za transakcje R opierają się ściśle na kosztach;

c) wysokość opłat nie przekracza rzeczywistych kosztów obsługi transakcji R przez najtańszego porównywalnego dostawcę usług płatniczych, którego pod względem wolumenu transakcji i charakteru usług można uznać za reprezentatywną stronę wielostronnego porozumienia;

d) stosowanie opłat zgodnie z lit. a)–c) wyklucza nakładanie przez dostawców usług płatniczych na użytkowników usług płatniczych dodatkowych opłat związanych z kosztami, które są pokryte przez te opłaty *interchange*;

e) nie istnieje praktyczna i ekonomicznie opłacalna alternatywa dla umowy zbiorowej, która umożliwiałaby równie wydajną lub bardziej wydajną obsługę transakcji R przy takich samych lub niższych kosztach dla konsumentów.

Do celów ust. 1 przy obliczaniu opłat za transakcje R uwzględnia się jedynie te kategorie kosztów, które są bezpośrednio i jednoznacznie powiązane z obsługą transakcji R. Koszty te są dokładnie określone. Rozbicie łącznych kosztów, w tym odrębne określenie każdego z ich elementów, stanowi przedmiot umowy zbiorowej, tak by umożliwić łatwą kontrolę i nadzór.

3. Przepisy ust. 1 oraz warunki określone w ust. 2 lit. a), b) i d) mają również zastosowanie w odniesieniu do umów dwustronnych i jednostronnych o równoważnym celu lub skutku.

Artykuł 7
Zwolnienie z wymogów

1. Państwa członkowskie mogą zezwolić swoim właściwym organom na zwolnienie transakcji polecenia przelewu lub polecenia zapłaty, których łączny udział w rynku, zgodnie z oficjalnymi statystykami płatniczymi publikowanymi corocznie przez Europejski Bank Centralny, nie przekracza 10 % całkowitej liczby transakcji polecenia przelewu lub polecenia zapłaty w danym państwie członkowskim, przez okres do [*wpisać konkretną datę* – 36 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] ze wszystkich lub niektórych wymogów określonych w art. 5 ust. 1, 2 i 3.

2. Państwa członkowskie mogą zezwolić swoim właściwym organom na zwolnienie transakcji płatniczych inicjowanych przy pomocy karty płatniczej w punkcie sprzedaży, które skutkują poleceniem zapłaty z rachunku płatniczego identyfikowanego przez BBAN lub IBAN, przez okres do [*wpisać konkretną datę* – 60 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] ze wszystkich lub niektórych wymogów określonych w art. 5 ust. 1, 2 i 3.

3. Jeżeli państwo członkowskie zezwala swoim właściwym organom na zastosowanie zwolnienia, o którym mowa w ust. 1 i 2, powiadamia ono odpowiednio Komisję w terminie [*wpisać konkretną datę* – 6 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego

rozporządzenia]. Państwo członkowskie niezwłocznie powiadamia Komisję o wszelkich późniejszych zmianach.

Artykuł 8
Dostępność płatności

1. Płatnik stosujący polecenia przelewu celem transferu środków ze swojego rachunku płatniczego na inne rachunki płatnicze za pośrednictwem dostawców usług płatniczych, którzy są zlokalizowani w tym samym państwie członkowskim, nie odmawia wykonania poleceń przelewu na rachunki płatnicze za pośrednictwem dostawców usług płatniczych, którzy są zlokalizowani w innym państwie członkowskim i posiadają zdolność odbiorczą zgodnie z art. 3.

2. Odbiorca stosujący polecenia zapłaty celem otrzymania środków na swój rachunek płatniczy z innych rachunków płatniczych za pośrednictwem dostawców usług płatniczych, którzy są zlokalizowani w tym samym państwie członkowskim, nie odmawia odbioru polecenia zapłaty z rachunków płatniczych za pośrednictwem dostawców usług płatniczych, którzy są zlokalizowani w innym państwie członkowskim i posiadają zdolność odbiorczą zgodnie z art. 3.

Artykuł 9
Właściwe organy

1. Państwa członkowskie wyznaczają jako właściwe organy odpowiedzialne za zapewnienie przestrzegania niniejszego rozporządzenia albo organy publiczne, albo podmioty uznane przez prawo krajowe lub przez organy publiczne wyraźnie upoważnione w tym celu przez prawo krajowe, w tym krajowe banki centralne. Państwa członkowskie mogą wyznaczyć istniejące już organy do działania w charakterze właściwych organów.

2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o właściwych organach, o których mowa w ust. 1, w terminie [*wpisać konkretną datę* – 6 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]. Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają Komisję o wszelkich późniejszych zmianach dotyczących tych organów.

3. Państwa członkowskie zapewniają posiadanie przez właściwe organy, o których mowa w ust. 1, wszelkich uprawnień niezbędnych im do wykonywania obowiązków. Jeżeli w państwie członkowskim kwestie objęte przepisami niniejszego rozporządzenia wchodzą w zakres kompetencji więcej niż jednego właściwego organu, państwo członkowskie zapewnia ścisłą współpracę między tymi organami celem skutecznego wywiązywania się tych organów z nałożonych na nie obowiązków.

4. Właściwe organy skutecznie nadzorują przestrzeganie niniejszego rozporządzenia oraz podejmują wszelkie działania konieczne do zapewnienia tego przestrzegania.

Artykuł 10
Sankcje

Państwa członkowskie ustanawiają w terminie [*wpisać konkretną datę* – 6 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia niniejszego rozporządzenia i podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wdrożenia. Sankcje te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o tych przepisach w terminie [*wpisać konkretną datę* – 12 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] oraz powiadamiają ją niezwłocznie o każdej późniejszej zmianie dotyczącej tych przepisów.

Artykuł 11
Pozasądowe procedury wnoszenia skarg i procedury rozjemcze

1. Państwa członkowskie ustanawiają odpowiednie i skuteczne pozasądowe procedury wnoszenia skarg i procedury rozjemcze, regulujące rozstrzyganie sporów między użytkownikami usług płatniczych a dostawcami usług płatniczych, które wynikają ze stosowania niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie wyznaczają w tym celu istniejące organy lub, w odpowiednich przypadkach, ustanawiają nowe organy.

2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o organach, o których mowa w ust. 1, w terminie [*wpisać konkretną datę* – 6 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]. Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają Komisję o każdej późniejszej zmianie dotyczącej tych organów.

Artykuł 12
Wykonanie przekazanych uprawnień

1. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 5 ust. 4, powierza się Komisji na czas nieokreślony. Jeśli wymaga tego szczególnie pilny charakter sprawy, zastosowanie ma art. 15.

2. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja powiadamia o tym równocześnie Parlament Europejski i Radę.

3. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych powierzone Komisji podlegają warunkom określonym w art. 13 i 14.

Artykuł 13
Odwołanie przekazanych uprawnień

1. Przekazanie uprawnień przewidziane w art. 5 ust. 4 może zostać odwołane w dowolnym momencie przez Parlament Europejski lub Radę.

2. Instytucja, która rozpoczęła wewnętrzną procedurę w celu podjęcia decyzji, czy zamierza ona odwołać przekazanie uprawnień, informuje drugiego prawodawcę i Komisję w odpowiednim terminie przed podjęciem ostatecznej decyzji, wskazując

przekazane uprawnienia, które mogłyby zostać odwołane, oraz uzasadnienie tego odwołania.

3. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie uprawnień określonych w tej decyzji. Staje się ona skuteczna natychmiast lub od późniejszej daty, która jest w niej określona. Nie wpływa ona na ważność aktów delegowanych już obowiązujących. Jest ona publikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 14
Sprzeciw wobec aktów delegowanych

1. Parlament Europejski i Rada mogą wyrazić sprzeciw wobec aktu delegowanego w terminie dwóch miesięcy licząc od daty zawiadomienia. Z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady termin ten jest przedłużany o miesiąc.

2. Jeśli przed upływem tego terminu ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyrażą sprzeciwu wobec aktu delegowanego, jest on publikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* oraz wchodzi w życie z dniem podanym w tym akcie.

   Akt delegowany może zostać opublikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* oraz wejść w życie przed upływem tego okresu, jeżeli zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie zamierzają wyrażać sprzeciwu.

3. Jeśli Parlament Europejski lub Rada wyrażą sprzeciw wobec aktu delegowanego, nie wchodzi on w życie. Instytucja, która wyraża sprzeciw wobec aktu delegowanego, podaje uzasadnienie.

Artykuł 15
Tryb pilny

1. Akt delegowany przyjęty w trybie pilnym wchodzi w życie bezzwłocznie i ma zastosowanie, o ile nie został wyrażony sprzeciw zgodnie z ust. 2. W zawiadomieniu o akcie skierowanym do Parlamentu Europejskiego i Rady podane zostają powody, dla których skorzystano z trybu pilnego.

2. Parlament Europejski i Rada mogą, w terminie sześciu tygodni licząc od daty zawiadomienia, wyrazić sprzeciw wobec aktu delegowanego. W takim przypadku akt ten przestaje być stosowany. Instytucja, która wyraża sprzeciw wobec aktu delegowanego, podaje uzasadnienie.

Artykuł 16
Przegląd

W ciągu [*wpisać konkretną datę* – 3 lata od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Europejskiemu Bankowi Centralnemu sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia, w stosownych przypadkach wraz z odpowiednim wnioskiem ustawodawczym.

Artykuł 17
Przepisy przejściowe

1. Dostawcy usług płatniczych zlokalizowani w państwie członkowskim, którego walutą nie jest euro, spełniają przepisy art. 3 w terminie do dnia 31 października 2014 r. Jeżeli jednak euro zostanie wprowadzone jako waluta w takim państwie członkowskim przed dniem 1 listopada 2013 r., dostawcy usług płatniczych zlokalizowani w tym państwie członkowskim spełniają przepisy art. 3 w terminie jednego roku od daty wejścia tego państwa członkowskiego do strefy euro.

2. Dostawcy usług płatniczych zlokalizowani w państwie członkowskim, którego walutą nie jest euro, spełniają określone w art. 4 i w pkt 1 i 2 załącznika wymogi dotyczące transakcji poleceń przelewu denominowanych w euro oraz określone w art. 4 i pkt 1 i 3 załącznika wymogi dotyczące transakcji poleceń zapłaty denominowanych w euro w terminie [*wpisać konkretny miesiąc* – 4 lata od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]. Jeżeli jednak euro zostanie wprowadzone jako waluta w takim państwie członkowskim przed upływem [*wpisać konkretną datę* – 3 lata od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia], dostawcy usług płatniczych zlokalizowani w tym państwie członkowskim spełniają te wymogi w terminie jednego roku od daty wejścia tego państwa członkowskiego do strefy euro.

Artykuł 18
Zmiana rozporządzenia (WE) nr 924/2009

W rozporządzeniu (WE) nr 924/2009 wprowadza się następujące zmiany:

1. w art. 6 słowa „przed dniem 1 listopada 2012 r.” zastępuje się słowami „przed [*wpisać konkretną datę* – 24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]”;

2. w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:

   a) w ust. 1 słowa „przed dniem 1 listopada 2012 r.” zastępuje się słowami „przed [*wpisać konkretną datę* – 24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]”;

   b) w ust. 2 słowa „przed dniem 1 listopada 2012 r.” zastępuje się słowami „przed [*wpisać konkretną datę* – 24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]”;

   c) w ust. 3 słowa „przed dniem 1 listopada 2012 r.” zastępuje się słowami „przed [*wpisać konkretną datę* – 24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]”;

3. skreśla się art. 8.

Artykuł 19
Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie w dniu następującym po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodniczący	*Przewodniczący*

ZAŁĄCZNIK
WYMOGI TECHNICZNE (ART. 5)

(1) Poniższe wymogi techniczne mają zastosowanie zarówno do **poleceń przelewu**, jak i do **poleceń zapłaty**:

a) W celu identyfikacji rachunków płatniczych dostawcy usług płatniczych i użytkownicy usług płatniczych stosują numer IBAN niezależnie od tego, czy zarówno dostawca usług płatniczych płatnika, jak i dostawca usług płatniczych odbiorcy, bądź też jedyny dostawca usług płatniczych w transakcji płatniczej, są zlokalizowani w tym samym państwie członkowskim, czy też jeden z dostawców usług płatniczych jest zlokalizowany w innym państwie członkowskim.

b) Przy przekazywaniu transakcji płatniczych do innego dostawcy usług płatniczych lub do innego systemu płatności dostawcy usług płatniczych stosują formaty komunikatów oparte na normie ISO 20022 XML.

c) Jeżeli użytkownik usług płatniczych inicjuje lub otrzymuje pojedyncze transfery środków, które są łączone na potrzeby przekazu, stosuje się formaty komunikatów oparte na normie ISO 20022 XML.

d) W polu danych dotyczących przekazu dopuszczalne jest wprowadzenie 140 znaków. Schematy płatnicze mogą dopuszczać większą liczbę znaków, chyba że urządzenie stosowane do przekazywania informacji wykazuje ograniczenia techniczne pod względem możliwej liczby znaków, w którym to przypadku obowiązuje ograniczenie techniczne urządzenia.

e) Informacje dotyczące przekazu oraz wszystkie pozostałe elementy danych udostępniane zgodnie z pkt 2 i 3 niniejszego załącznika są w całym łańcuchu płatności przekazywane w całości i bez zmian między dostawcami usług płatniczych.

f) Jeżeli dane są dostępne w formie elektronicznej, transakcje płatnicze muszą umożliwiać w pełni zautomatyzowane, elektroniczne przetwarzanie na wszystkich etapach procesu w całym łańcuchu płatności (całkowicie zautomatyzowane, bezpośrednie przetwarzanie płatności), dzięki czemu cały proces płatności może być przeprowadzony elektronicznie, bez konieczności ponownego wprowadzania danych lub jakichkolwiek czynności manualnych. Dotyczy to również, tam gdzie to możliwe, nadzwyczajnej obsługi transakcji poleceń przelewu i poleceń zapłaty.

g) Schematy płatnicze nie określają jakichkolwiek minimalnych progów w odniesieniu do kwoty transakcji płatniczej polecenia przelewu lub polecenia zapłaty.

h) Schematy płatnicze nie są zobowiązane do realizowania poleceń przelewu i poleceń zapłaty przekraczających kwotę 999 999 999,99 EUR.

(2) Oprócz wymogów określonych w pkt (1), do transakcji **poleceń przelewu** mają zastosowanie następujące wymogi:

a) Odbiorca akceptujący polecenia przelewu udostępnia swoim płatnikom swój IBAN oraz BIC swojego dostawcy usług płatniczych przy każdym żądaniu dokonania polecenia przelewu.

b) Płatnik udostępnia swojemu dostawcy usług płatniczych następujące obowiązkowe elementy danych, które są następnie przekazywane dalej przez cały łańcuch płatności aż do odbiorcy zgodnie z obowiązkami określonymi w przepisach krajowych wdrażających dyrektywę 95/46/WE:

(i) nazwisko lub nazwę płatnika i/lub IBAN rachunku płatnika;

(ii) kwotę polecenia przelewu;

(iii) IBAN rachunku odbiorcy;

(iv) nazwisko lub nazwę odbiorcy;

(v) ewentualne informacje dotyczące przekazu.

c) Następujące obowiązkowe elementy danych są ponadto udostępniane przez dostawcę usług płatniczych płatnika dostawcy usług płatniczych odbiorcy:

(i) BIC dostawcy usług płatniczych płatnika (o ile dostawcy usług płatniczych uczestniczący w transakcji płatniczej nie uzgodnili inaczej);

(ii) BIC dostawcy usług płatniczych odbiorcy (o ile dostawcy usług płatniczych uczestniczący w transakcji płatniczej nie uzgodnili inaczej);

(iii) kod identyfikacyjny schematu płatniczego;

(iv) datę rozliczenia polecenia przelewu;

(v) numer referencyjny dostawcy usług płatniczych płatnika związany z komunikatem dotyczącym polecenia przelewu.

(3) Oprócz wymogów określonych w pkt (1), do transakcji **poleceń zapłaty** mają zastosowanie następujące wymogi:

a) Jedynie raz przed pierwszą transakcją polecenia zapłaty płatnik udostępnia odbiorcy swój IBAN oraz, w stosownych przypadkach, BIC swojego dostawcy usług płatniczych.

b) Wraz z pierwszą transakcją polecenia zapłaty, wraz z jednorazowymi transakcjami polecenia zapłaty oraz przy każdej kolejnej transakcji polecenia zapłaty odbiorca przekazuje swojemu dostawcy usług płatniczych informacje dotyczące upoważnienia. Dostawca usług płatniczych odbiorcy przekazuje dostawcy usług płatniczych płatnika te dotyczące upoważnienia informacje przy każdej transakcji polecenia zapłaty.

c) Płatnik może udzielić swojemu dostawcy usług płatniczych polecenia ograniczenia inkasa z tytułu poleceń zapłaty do określonej kwoty lub określonej częstości lub obu takich określonych pułapów.

d) Jeżeli umowa między płatnikiem a odbiorcą wyklucza prawo do zwrotu, na żądanie płatnika dostawca usług płatniczych płatnika kontroluje przed obciążeniem rachunku płatnika każdą transakcję polecenia zapłaty – na podstawie dotyczących upoważnienia informacji – pod kątem tego, czy kwota przedłożonej transakcji polecenia zapłaty odpowiada kwocie uzgodnionej w upoważnieniu.

e) Płatnik może udzielić swojemu dostawcy usług płatniczych polecenia zablokowania wszelkich poleceń zapłaty z rachunku płatnika lub zablokowania wszelkich poleceń zapłaty przedkładanych przez określonego odbiorcę lub większą ich liczbę lub dopuszczenia realizacji poleceń zapłaty przedkładanych wyłącznie przez określonego odbiorcę lub większą ich liczbę.

f) Zgoda jest udzielana zarówno odbiorcy, jak i dostawcy usług płatniczych płatnika (bezpośrednio lub za pośrednictwem odbiorcy), a upoważnienia, wraz z późniejszymi zmianami i/lub ich cofnięciem, są przechowywane przez odbiorcę lub przez stronę trzecią w imieniu odbiorcy.

g) Następujące obowiązkowe elementy danych odbiorca udostępnia swojemu dostawcy usług płatniczych i są one przekazywane dalej przez cały łańcuch płatności aż do płatnika:

(i) rodzaj polecenia zapłaty (powtarzające się, jednorazowe, pierwsze, ostatnie lub odwrócone);

(ii) nazwisko lub nazwę odbiorcy;

(iii) IBAN rachunku płatniczego odbiorcy, który ma być uznany kwotą do inkasa;

(iv) nazwisko lub nazwa płatnika,

(v) IBAN rachunku płatniczego płatnika, który ma być obciążony kwotą do inkasa;

(vi) niepowtarzalny numer referencyjny upoważnienia;

(vii) data podpisania upoważnienia;

(viii) kwota inkasa;

(ix) niepowtarzalny numer referencyjny upoważnienia podany przez pierwotnego odbiorcę, który udzielił upoważnienia (jeżeli upoważnienie zostało przejęte przez odbiorcę innego niż udzielający upoważnienia);

(x) identyfikator odbiorcy;

(xi) identyfikator pierwotnego odbiorcy, który udzielił upoważnienia (jeżeli upoważnienie zostało przejęte przez odbiorcę innego niż udzielający upoważnienia);

(xii) ewentualne, dotyczące przekazu informacje od odbiorcy dla płatnika.

h) Następujące obowiązkowe elementy danych są ponadto udostępniane przez dostawcę usług płatniczych odbiorcy dostawcy usług płatniczych płatnika:

(i) BIC dostawcy usług płatniczych odbiorcy (o ile dostawcy usług płatniczych uczestniczący w transakcji płatniczej nie uzgodnili inaczej);

(ii) BIC dostawcy usług płatniczych płatnika (o ile dostawcy usług płatniczych uczestniczący w transakcji płatniczej nie uzgodnili inaczej);

(iii) nazwa strony referencyjnej płatnika (jeżeli występuje w przypadku zdematerializowanego upoważnienia);

(iv) kod identyfikacyjny strony referencyjnej płatnika (jeżeli występuje w przypadku zdematerializowanego upoważnienia);

(v) nazwa strony referencyjnej odbiorcy (jeżeli występuje w przypadku zdematerializowanego upoważnienia);

(vi) kod identyfikacyjny strony referencyjnej odbiorcy (jeżeli występuje w przypadku zdematerializowanego upoważnienia);

(vii) kod identyfikacyjny schematu płatniczego;

(viii) data rozliczenia inkasa;

(ix) numer referencyjny dostawcy usług płatniczych odbiorcy dotyczący inkasa;

(x) rodzaj upoważnienia;

(xi) określona z góry data inkasa.